
Orquídiess de la Serra Llarga

Antoni Comellas i Garcia

Centre Excursionista de Terrassa

Orquídiess de la Serra Llarga

Situació

La carena de la Serra Llarga neix al Turó del Queixal (Serra de l'Obac) i acaba al Torrent dels Caus. El seu vessant Oest dona al Torrent de la Serra Llarga i el vessant Est ho fa al Torrent Maleit. L'orientació de la carena és per tant de Nord a Sud. La seva altura oscil·la a la ratlla dels 600 metres –UTM:DG10–.

Es troba enclavada també dins el perímetre del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt l'Obac.

Vegetació

Com que el substrat és eminentment calcari, amb presència de conglomerat molt disgregat, la major part d'espècies són calcícoles. Però la presència de terres argiloses vermelles permet trobar-hi espècies més basòfiles, com ara *Calicotome spinosa* al vessant Oest i alguna clapa de la molsa *Dicranum* sp. a la mateixa carena.

A l'estrat arbori, hi dominen *Pinus halepensis* i *Quercus ilex* ssp. *ilex*. A voltes el pi blanc domina a clapes i a voltes ho fa l'alzina. Amb tot, es tracta d'un bosc esclarissat. Altres arbres presents aquí i allà són *Phillyrea media*, *Arbutus unedo* i *Quercus cerrioides*. A l'estrat arbustiu, hi dominen *Cistus albidus* i *Rosmarinus officinalis*. Els acompanyen *Ulex parviflorus*, *Pistacia lentiscus* –poc abundant–, *Lonicera implexa*. Alguns peus de *Juniperus oxycedrus*, *Coluteu arborescens*, *Buplerum fruticosum*, *Cistus salviifolius* i *Cistus monspeliensis*.

A l'estrat herbaci, hi trobem *Astragalus monspessulanus*, *Brachypodium foenicoides*, *Dorycnium pentaphyllum*, *Rubia peregrina*, *Euphorbia characias*, *Staelhelia dubia*, *Cytinus hypocistis*, *Hypericum perforatum*, *Helianthemum appeninum* i *Helianthemum oelandicum*. *Monotropa hypopitys* és una planta paràsita, que Cadevall (1936) ja esmentava al massís, com també J. Miralles (1985). N'hem trobat quatre peus florits a la fi de maig de 1993, un any de primavera plujosa que n'ha degut propiciar la floració, atès que l'any anterior no l'havíem observada. També l'hem trobada al Sot de la Bota, Coll Prunera –Grup de Botànica del CET–, la Vall d'Horta i l'Espluga.

A les clarianes apareixen espècies de les codines i els prats secs, com ara *Sedum sediforme*, *Thymus vulgaris*, *Dipcadi serotinum*, *Teucrium botrys*, *Melilotus neapolitanum* i *Echium vulgare*.

Catàleg d'orquídiess

– *Aceras anthropophorum* (L.) R. Br.

Espècie que apareix esparsa aquí i allà. En flor als primers de maig. En el massís es troba al domini de l'alzinar, tant a l'Obac com a Sant Llorenç, la Mola per exemple –DG10 i DG11–.

– *Cephalanthera longifolia* (Hudson) Fritsch

Realment escassa, només n'hem trobat tres peus en flor a l'abril. En el massís és abundant localment a l'àrea de les rouredes i el pi roig. Així al Torrent de la Riba –DG10– i a les Teixoneress, Sot de la Bota i la Barata –DG11–.

– *Cephalanthera rubra* (L.) L.C.M. Richard

Trobats uns pocs peus en flor a mitjan juny. En el massís és a la zona de rouredes i alzinars humits. Camí de l'Estepar i Pou de Glaç –DG10–, Teixoneress, Sot de la

En el que semblaria que és una vulgar serra, als contraforts de la Serra de l'Obac, vora els 600 metres d'altitud, hem fet un seguiment i catalogació de les orquídiess silvestress, tant a la zona carenera, un bosc mixt d'alzina i pi blanc, com a les clarianes de la rodalia, on, entre altres espècies, n'hem constatades cinc del gènere Ophrys i tres d'Epipactis.

Bota, Cantarelles, Canal Freda i Font freda i Sot Infern –DG11–.

– *Epipactis atrorubens ssp. parviflora* A. et C. Nieschalk

L'hem trobada, localment abundant, en rodals, sobre la pinassa, on sembla preferir l'acidificació d'aquesta. En flor a mitjan juny. En el massís l'hem vista a la Barata, Coll Prunera, les Teixoneres, camí dels Monjos –DG11– i a la Vall d'Horta –DG21–.

– *Epipactis helleborine* (L.) Crantz

Espècie abundant tant sota pinassa com alzinar, florint de la darrera de maig a juny. En el massís és la més abundant de les tres espècies d'aquest gènere, tant en indrets de DG10 com de DG11.

– *Epipactis microphylla* (Ehrh) Swartz

Trobats només tres peus sobre fullaraca d'alzina. En flor a mitjan juny. En el massís està present al Torrent de la Riba, camí de l'Estepar, Pou de Glaç, Castellsapera –DG10–, i també al Sot de la Bota, les Teixoneres i la Font Freda –DG11–.

– *Limodorum abortivum* (L.) Swartz

Diverses exemplars aquí i allà, florint al principi de juny. Escassa però comuna en el conjunt del massís, l'hem observada tant a DG10 com a DG11 i DG21.

– *Neotinea maculata* (Desf.) Stearn

Amb les fulles tacades, n'hem trobat uns quants peus en flor al principi de maig. Present al massís en diversos punts de DG10 i DG11, la Mola per exemple.

– *Neottia nidus-avis* (L.) L.C.M. Richard

Diversos peus florits aquesta primavera plujosa del 1993. Espècie escampada àmpliament per tot el massís, tant a la Serra de l'Obac com de Sant Llorenç.

– *Ophrys apifera* Huds.

Localitzats uns peus entre estepa i romaní, en flor al començament de juny.

Orquídiess del Torrent Maleit

Per la seva proximitat geogràfica amb la Serra Llarga, hi incloem també les espècies d'orquídiess localitzades al vessant de la Serra del Gall orientat cap a l'Oest, ja dins el Torrent Maleit –UTM: DG10–.

Vegetació

Espai sense estrat arbori, hi trobem espècies de codines i pradells secs, com ara *Satureja montana*, *Teucrium polium*, *Anthericum liliago*, *Sedum sediforme*, *Dipcadi serotinum*, *Rosmarinus officinalis*, *Brachypodium retusum*,

Dactylis glomerata, *Echium vulgare*, *Asparagus acutifolius*, *Koeleria sp.*, *Cistus albidus*, *Helianthemum appenninum*, *H. oelandicum*, *Euphorbia characias*.

Catàleg d'orquídiess

– *Aceras anthoporum* (L.) R. Br.

Un rodal amb força exemplars. En flor al maig.

– *Anacamptys pyramidalis* (L.) Rich

Espècie abundant, suporta bé l'exposició sud, en flor de la fi de maig a juny.

En el massís està present i és abundant en codinars associats de DG10, DG11 –La Mola, per exemple– i DG21.

– *Ophrys apifera* Huds.

Abundant en un rodal. Floreix a la darrera de maig i a juny.

En el massís ha estat observada a la casa de l'Obac –DG10– i al cim de la Mola –DG11–, on floreix a mitjan juny.

– *Ophrys fusca* Link

Pocs exemplars, florint de la fi de maig al principi de juny.

En el massís és una espècie poc abundant. Trobada de les Ferreres –DG01–, Carena del Teix –DG10– i al Camí de la Soleia, Carena Tanca, Rambleta i Mura –DG11–.

– *Ophrys lutea* (Gouan) Cav

Pocs exemplars. En flor al principi de maig.

En el massís en general, i més a mesura que ens elevem, el gènere *Ophrys* és escàs, llevat d'aquesta espècie, comuna entre els estepars, a DG10, DG11 i DG21.

– *Ophrys scolopax* Cav.

Abundant a clapes. Floreix a mitjan maig. També la coixem de la Vall d'Horta –DG21–.

– *Ophrys sphegodes ssp. garganica* Nelson

Espècie escassa. Floreix a partir de mitjan març.

En el massís l'hem observada a la Riba-Pedritxes i al Collet de Pals-Obac –DG10–, i a Puig Andreu i Les Boades –DG11–.

A l'Obac Vell hem observat *O. sphegodes var. arachniformis* –DG10–, en flor a mitjan maig.

Bibliografia

Cadevall, J. (1936). *Flora de Catalunya*. Institut d'Estudis Catalans. Barcelona.

Miralles, J. (1985). *El Medi Natural del Vallès*. CEEM. Sabadell.